

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีขั้นตอนและ
วิธีดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ จำนวน
240 คน ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการหมู่บ้านบัวแดง	หมู่ 1 ต.บัวแดง	จำนวน 24 คน
1.2 คณะกรรมการหมู่บ้านจานเหนือ	หมู่ 3 ต.บัวแดง	จำนวน 19 คน
1.3 คณะกรรมการหมู่บ้านคุดเต้	หมู่ 5 ต.บัวแดง	จำนวน 25 คน
1.4 คณะกรรมการหมู่บ้านโนนรัง	หมู่ 6 ต.บัวแดง	จำนวน 14 คน
1.5 คณะกรรมการหมู่บ้านหนองขาม	หมู่ 7 ต.บัวแดง	จำนวน 20 คน
1.6 คณะกรรมการหมู่บ้านตลาด	หมู่ 9 ต.บัวแดง	จำนวน 29 คน
1.7 คณะกรรมการหมู่บ้านบัวแดง	หมู่ 11 ต.บัวแดง	จำนวน 24 คน
1.8 คณะกรรมการหมู่บ้านตลาด	หมู่ 12 ต.บัวแดง	จำนวน 20 คน
1.9 คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง	หมู่ 1 ต.โนนสง่า	จำนวน 19 คน
1.10 คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง	หมู่ 2 ต.โนนสง่า	จำนวน 25 คน

1.11 คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง หมู่ 9 ต.โนนสง่า จำนวน 21 คน
รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 240 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยการคำนวณตามสูตร ทาโร่ ยามานะ (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 41 – 42) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน โดยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ด้วยสูตร ยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ยอมให้

เกิดขึ้นร้อยละ 0.05

แทนค่าในสูตร ขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{240}{1 + (240 \times 0.05^2)} = 150$$

2.2 ผู้ศึกษาได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแบบชั้นภูมิ

(Stratified random sampling) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร แต่ละกลุ่ม	จำนวนตัวอย่างใน แต่ละกลุ่ม
1	คณะกรรมการหมู่บ้านบัวแดง หมู่ 1	24	15
2	คณะกรรมการหมู่บ้านจานเหนือ หมู่ 3	19	12
3	คณะกรรมการหมู่บ้านคุยเต้ หมู่ 5	25	16
4	คณะกรรมการหมู่บ้านโนนรัง หมู่ 6	14	9
5	คณะกรรมการหมู่บ้านหนองขาม หมู่ 7	20	12
6	คณะกรรมการหมู่บ้านตลาด หมู่ 9	29	18
7	คณะกรรมการหมู่บ้านบัวแดง หมู่ 11	24	15
8	คณะกรรมการหมู่บ้านตลาด หมู่ 12	20	12
9	คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง ม.1	19	12
10	คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง ม.2	25	16
11	คณะกรรมการหมู่บ้านดงช้าง ม. 9	21	13
รวม		240	150

2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกสุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ผู้ศึกษากำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน จึงใช้วิธีการเขียนชื่อประชากรทั้งหมดของคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ จำนวน 11 หมู่บ้าน แล้วจับสลากชื่อครั้งละ 1 ใบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จึงให้ประชากรที่จับสลากได้ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามจำนวนรายการ (Check lists) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545 : 45) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานเทศบาลและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

2.2 ร่างแบบสอบถามโดยนำข้อมูล จากข้อ 2.1 มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 ด้าน ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ จูติพร คลวาส (2552 : 132-137)

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการแก้ไขแล้ว ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยให้ตรงตามเนื้อหา การใช้ถ้อยคำสำนวน ความชัดเจนในข้อคำถาม และครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 นายสำเร็จ ชมภูวิเศษ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางคำมี อู๋ย โพนทอง วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบัว อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นางเบญจวดี คำจันทร์ วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

2.5 แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์เป็นชุดสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตให้คณะกรรมการหมู่บ้านตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ศึกษาให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยจำนวน 4 คน เพื่อเก็บข้อมูล โดยได้มีการชี้แจงวิธีการเก็บให้กับผู้ช่วยผู้วิจัยให้เข้าใจ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนครบส่งคืนผู้ศึกษาตามจำนวนที่นำส่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ปรากฏว่าสมบูรณ์ และถูกต้องทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ระดับการดำเนินงานในระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการดำเนินงานในระดับมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการดำเนินงานในระดับปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการดำเนินงานในระดับน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00 หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50 หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50 หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50 หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50 หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. สถิติวัดระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ จำแนกตามที่อยู่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติ *F-test* (One-way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่าง จำทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549 : 115 – 118)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอนะในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และ อภิปรายในเชิงพรรณนา